

Forfatter: Brorson, Hans Adolph

Titel: Udrag fra Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

Citation: Brorson, Hans Adolph: "Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956", i Brorson, Hans Adolph: *Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956*, 1951-56, s. 459. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brorson03grval-shoot-idm140139955996880/facsimile.pdf> (tilgået 09. april 2024)

Anvendt udgave: Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

6.2) ej, øj, av osv. se § 10.

7) *Vokal i tryksvag stavelse*. Foran s rettes til e: *dis(x) være* osv. > des 3.2.6 8.1.3 33.5.2 76.6.7 116.14.6. Endvidere i aldetis 79.14.5 voris 84.7.2 meniske 35.8.1 (ikke genindført J⁴) *saatedis*, eniste 168.7.8.

8) *Fremmede konsonanter*, se ovenfor s. 451.

9) *Konsonantfordobling*. De gamle skrivemåder Ø (*Priisz, Huusz, diss være* osv.) og ck (*skick, smycke, tæncke* osv.), der er almindelige, om end ikke fuldt gennemførte i A-F (og i Brorsons egen skriving), erstattes af henh. (sis og /k/k, der allerede er den normale skrivemåde i G-I). Dobbelts ff foran konsonant erstattes af enkelt: *løffle* > *lofte* osv. 54.5.9. Konsonantforenkling findes i *taallig* (også i K S T fx. 210.13.7) > *taalig* 30.1.3 73.7.5 166.3.1.5 156.2.4 *fyrrig* > *fyrig* 60.1.8 *kjødets* F > *kjødets* 191.9.6, men rauden F > *raadden* J¹⁻² 191.6.8, *sagen*, *strygge* osv. (se ovl. s. 451) > *sagen*, *strygge* osv. (nogle steder dog først i J²: 107.3.1 234.3.2).

10) *Holvokaler*. 10.1) Jt ændrer som regel ej, øj (i G-I) til eg, øg og vender således tilbage til den form, der findes i A-F (og mss.). Omvendt retter *Majestæter* > *Majestæter* 3.3.1.

10.2) Den gamle skrivemåde f for v (i slavelseudgang), der ikke sjælden findes i A-F, afloses af v, fx. i *hafde* 7.5.3 *fafne*, *hafne* 162.5.3.4 170.2.5.7 *nefne* 187.1.5 *lufsigt* osv. Dette sker dog ikke, hvor det pågældende ord danner (øjørin) med et ord, der bevarer f, fx. *graf* som rim på af 15.1.14. Her findes f også i de salmer, der først er optaget i J¹⁻², fx.: af: *Graf* 229.11.2 (*grav* J⁴⁻⁷) 246.4.4 257.4.3 (*grav* J¹⁻⁴) 271.5.4 *gaf* ~ af, 131.2.3 eller ~ *straf* 224.1.5 oftl., jfr. *hof* ~ *staf* 28.10.1-2 (alle udgaver), *straf* ~ *hof* (*hov* J⁴) 37.4.3-6 *straf* ~ *hof* ~ *grav* 263.3.5.7.9 (J⁴⁻⁷).

Den ny ortografi overføres underiden også til participium *haft/havt* 118.11.2 osv., skønt dette (iflg. Høgsgaard) udtaltes med f. Ogsh. her beholdes den gamle form i rim: *haft ~ kraft* 8.4.6 195.3.5.

Omvendt indfører Jt f for v i *livlig* (ɔ; liflig): 107.1.3. Flere steder glemmes denne rettelse, så at den først indføres i J³ eller J⁴, fx. 148.2.6. 159.3.1 167.3.2 191.10.3.

11) *Stumme konsonanter*. Jt retter gennemgående *hand*, *dend*, *old* til *han*, *den*, *all*. Sm. u. J⁴.

12) -et : -ed. I tryksvag stavelse tilstræbes en regulering af skrivemåderne -et, -ed, således at svage participier og neutrumsartiklen, der i salmeheftene ikke sjælden skrives -ed, rettes til -et, fx. *foragted* > *foragtet* 7.3.7. Efter vokal beholdes dog alm. -ed: *toed* og *mættet* 125.5.3 *troed* 202.7.3 (> et J⁴), især i rim: *beted* (~ -hed) 224.1.2 *formæaed* (~ *raad*) 116.4.8 (> -el J⁴), *toed* ~ *blod* 127.3.7. Det findes dog stadig inkonsistenser som *Tilbedet* og *høyloened* (D: -et) 54.8.3 osv. *ugted* (> -et J⁴) 241.5.6, jfr. *kranket* (præt.) ~ *senket* (part.) 115.4.5. — I ord som *hovel*, *levnet*, *fremuet* rettes -et til -ed fx. 7.1.4 157.3.6 173.14.1 220.6.3 223.1.1 (214.4.6 246.3.3 først i J⁴) undtagen, hvor de rim på et participium, fx. *hovel* ~ *lovet*, *sovet* 147.2.7 226.4.5 235.4.6